

BUNKR 599 ■ BUNKER 599

„Hardcore Heritage“ nizozemského studia RAAAF je označení pro nový přístup k památkům a kulturnímu dědictví. Bunkr 599 popsán v tomto článku je toho příkladem. ■ „Hardcore Heritage“ of Dutch studio RAAAF represents a new way of thinking about monuments and cultural heritage. Bunker 599 described in this article is an example of this approach.

Nizozemské studio RAAAF přistupuje k památkům novým způsobem. Napětí mezi minulostí, současností a budoucností aktivizují promyšleným zásahem do stávajících objektů, a tak radikálně mění kontext jejich působení. Tento přístup sami označují jako „Hardcore Heritage“.

Bunkr 599 je součástí Nové vodní linie (NVL), která byla více než sto let (1816 až 1940) jedním z obranných systémů Nizozemska. Byla tvořena linií pevnostních objektů a uměle zaplavovaných území. Na výstavbu fortů, malých pevností budovaných v 19. století, navázalo v letech 1939 až 1940 vybudování 700 železobetonových bunkerů, nazývaných podle zkoseného tvaru stropu „pyramida“, měly zalomený vchod a sloužily pro ukrytí až 12 vojáků. Jejich stěny a strop měly tloušťku od 1,5 do 1,8 m.

Bunkry jsou jako památníky minulosti považovány za neměnné, tím se však často vytrácejí z pozornosti a z historického vědomí veřejnosti. Architekti studia RAAAF ve spolupráci se studiem Atelier de Lyon svou intervencí tak doslova zaútočili jak na stavbu – bunkr – (který za-

Obr. 1 Bunkr 599 byl postaven v roce 1940

■ Fig. 1 Bunker 599 was built in 1940

Obr. 2 Postup: a) řez diamantovým lanem, b) ruční odřezávání výztuže, c) odstraňování vyříznutých částí bunkru jeřábem ■

Fig. 2 Procedure: a) section by diamond wire, b) manual cutting of the reinforcement, c) removing the cut parts of the bunker by crane

Obr. 3a,b Bunkr 599 po dokončení ■

Fig. 3a,b Bunker 599 after completion

sáhli v jeho nedobytnosti a uzavřenosti před okolním světem, rozřizli jej a otevřeli), tak v obecnější rovině na politiku nedotknutelnosti kulturního dědictví.

Pro rovný řez přímo středem této masivní železobetonové monolitické stavby bylo potřeba použít diamantové lano a vyřezané díly byly vyzdviženy a odklizeny za použití jeřábu. Práce na projektu trvaly 40 dnů a po jejich ukončení byl odhalen malý a tmavý prostor uvnitř, který je běžně skryt před zrakem veřejnosti. Důležitou součástí projektu jsou také nové schody, které spojují Bunkr 599 s přilehlou cestou, a zejména subtilní chodník, který vede středem

této extrémně masivní konstrukce až na otevřené molo. Právě toto molo a pilíře kolem něj mají připomínat, že vodní plocha v okolí nevznikla přirozeně, ale je to charakteristická součást obranného zaplavování v době války.

Bunkr 599 je vidět z frekventované dálnice A2 a od svého vzniku je častým cílem návštěvníků NVL. Autorům se tak podařil hlavní záměr – představit a zpřístupnit tuto unikátní část nizozemské historie širší veřejnosti.

„Dalším účelem této intervence bylo otevřít otázku přístupu k nedotknutelnosti národních monumentů,“ říká Ronald Rietveld ze studia RAAAF a dodává, „Bunkr 599 byl paradoxně následně prohlášen národní kulturní památkou a nyní je součástí žádosti o zařazení NVL na seznam kulturního dědictví UNESCO“.

Redakce děkuje architektonickému studiu RAAAF za poskytnuté podklady.

Fotografie: 1, 2 – Roberto Rizzo (převzato z videa Bunker 599 [the making of]), 3 – Allard Bovenberg

